

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, „Erica”, „Agricola”, (Humedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-săsesc), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Armonia”, „Astra”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Auriga”, „Bănățana”, „Banca Poporală”, (Caransebeș), „Banca Poporală”, (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inf), „Bereșana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Buciumana”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstr.”, (Mercurea), „Cassa de ostr.” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciacorana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Coroana”, (Timișoara), „Corvineana”, „Creditul”, „Crisana”, „Cugiereana”, „Detunata”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Fortuna”, „Frăția”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Georgeana”, „Gloria”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Humedoara”, „Insoțire de credit”, (Vestem), „Inst. de credit”, (Mehadia), „Inst. de credit”, (Gavosdia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul” (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lăgediana”, „Lipovana”, „Lucașărul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Cormăreva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Negoiul”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Panciorana”, „Pătra”, „Plugarul”, (Cacova), „Plugarul”, (Săcădate), „Poporul”, (Lugoj), „Poporul”, (Săliște), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoana”, „Reun. de împr. și păs.rare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercățiana”, „Silvania”, „Șoimușana”, „Șomeșana”, „Speranța”, (Hosman), „Șteiu”, „Târnăveana”, „Țibleşana”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Voileana”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sânmartin), „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 ileri.

Desvoltarea economică a Ungariei sub domnia actualului ei rege.

Din privilegiul împlinirii a optzeci de ani dela nașterea împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I, mai toate ziarele din patrie s'au grăbit să aducă prinosul lor de adâncă reverință Domnitorului, care aproape o viață de om a purtat și poartă sarcina de „domn” și „părinte” al acestei patrii. In lungi articole s'a glorificat și se glorifică mănoasa activitate a prea bunului nostru stăpânitor întru fericirea și mulțumirea în toate privințele a supușilor săi. Și pe lângă momentele de ordin politic din viața Sa, al căror rezultat este recunoașterea de „Mare putere” a patriei comune, se accentuiază — și desigur nu fără rost — și acele binefăcătoare reforme și legi create sub prea înțeleapta oblăduire a Sa, prin cari țările și popoarele Sale au ajuns la „bunăstare”, au ajuns să realizeze progrese economice așa de însemnate, încât azi aproape se pot măsura și în aceasta privință cu cele mai înaintate neamuri din apus. Și într'adevăr nu numai că suntem siliți cu toții să recunoaștem aceasta, ci rămânem uimiți, ca sub durata vieții unui om să se poată realiza astfel de progrese economice, ca și cari se văd aici la noi astăzi, realizate într'un restimp relativ destul de scurt. Căci ce este durata vieții unui om față cu viața popoarelor?

Maiestatea Sa prea bunul nostru împărat și rege a ajuns la cârma multelor și diferitelor Sale popoare și țări într'un timp când ideile nobile și mari de „libertate și frățietate” își făceau și la noi apariția cu toată puterea și splendoarea lor. Vremi tulburate pline de sbucium, dar plămăditoare de alte legi și de prefaceri epocale în viața popoarelor! Și în semnul acestor vremi, în semnul *libertății* de gândire și lucrare a pornit acum atâția zeci de ani tinărul și înțeleptul domnitor să cărmuiască popoarele Sale și tot în acest semn s'a ajuns la rezultatele mărețe, pe cari le avem înaintea. E drept, că libertatea politică a trebuit încă chiar dela început pe un timp oare-care restrânsă*), dar tendințele liberale pe teren economic au continuat a se afirma tot mai mult și neîntrerupt, chiar și pe timpul absolutismului.

Legile liberale aduse la 1848 cu conlucrarea actualului rege și împărat, precum și a unor bărbați cu vederi largi au deslănțuit popoare întregi din jugul jobăgiei și au pus baza progresului spre bunăstarea cetățenilor. Decretată odată în principiu libertatea de muncă și producțiune, cu aceasta deodată s'a început — în mod de tot natural — cultivarea și desvoltarea sistematică „individuală” și de aici înainte hărnicia și priceperea personală se puteau validă netulburate și rezultatele lor erau *marcate*.

*) Pentru unele neamuri au rămas până azi restrânse multe libertăți.

Prin patenta imperială dela 1853 s'a efectuit desdaunarea urbarială, iar prin cea dela 15 Decemvrie 1855 s'au regulat protocoalele funduare și astfel s'a dat *agriculturei* baza și puțința de desvoltare. Desfăcut de cătușile jobăgiei acest ram însemnat — la noi cel mai însemnat — al economiei, a înaintat repede și ajutat de libertatea în „*muncă*” și „*proprietate*” a putut ajunge în scurt timp să se impună nu numai în lăuntrul țării, ci și în străinătate cu produsele sale. Azi se lucrează în Ungaria — deși poate nu peste tot — sistematic pământul, cu ajutorul mașinelor agricole, lucru, care îi stă în drept a-l face „*oricine*” să fie numai harnic și priceput, și rezultatele se văd!

Dar nu numai în ce privește agricultura s'au validat principiile liberale pe teren economic, introduse — poate și sub presiunea vremurilor — sub actualul Domnitor, ci și în alți rami ai economiei ca d. e. în industrie, comerț, căi de comunicațiune, apoi în ce privește științele etc. etc. În anul 1859 se introduce libertatea *industrială* și spiritele deschise și aplicate spre acest ram încep a se validă. Azi — deși nu putem concură încă în toate articolele de industrie cu apusul — avem totuși și fabrici cu renume universal și industria mică încă este relativ destul de bine desvoltată.

Aceiași libertate individuală și aceleași principii deteră avânt și comerțului, dat fiind, că aproape toate instituțiile și normele de drept comercial, introduse sub actualul stăpânitor, se razimă pe libertatea de muncă și producțiune a individului. Legea comercială ungară, ca și dreptul cambial și concursual sunt bazate pe aceleași principii liberale, ca și legile de această natură din imperiul german, fiind priincioase comerțului. Societăților comerciale și în special celor pe acții li-se acoardă prin aceste legi cea mai largă libertate de acțiune, obligate fiind doar la publicitate și fixată fiind responsabilitatea organelor conducătoare. Că ce rezultate au avut aceste principii liberale în comerț, se poate vedeă din faptul, că pe când la 1875 de-abia existau vre-o 718 de institute de credit cu un capital de-abia de K 185 milioane, azi avem la 5032 asemenea instituțiuni cu un capital fundamental de K 1009 milioane. E de observat, că până la anul 1875 pentru înființarea de societăți pe acții se cerea concesionarea dela stat. Progresele foarte frumoase pe teren comercial realizate în timpul acesta în Ungaria, mai ales în ce privește desvoltarea *creditului* au a se mulțumi mai ales împrejurării, că statul n'a prea căutat

nici la executarea legilor — destul de liberale — să se îngereze și să restrângă libertatea de acțiune a indivizilor și societăților comerciale.

Mână în mână și chiar sprijinind desvoltarea acestor trei, cei mai însemnați rami ai economiei: agricultura, industria și comerțul, s'au desvoltat în timpul acesta și științele puse în serviciul lor. Intrebuintarea aburilor, a electricității și produselor chemiei câștigă repede teren tot mai larg și rezultatele se arătară tot mai bogate în ce privește producțiunea. Că ce progrese s'au realizat în Ungaria în ce privește tehnica și în genere folosirea mijloacelor celor mai perfecte de producțiune în cele economice, sub durata domniei actualului rege, vor arăta și cifrele următoare:

La 1848 avea Ungaria 178 km. linii ferate, pe când azi are 18,950 km., iar circulațiunea singurului port de mare în Ungaria: Fiume era la 1871 de 2,000 corăbii cu 130,000 tone, pe când la 1907 se urcase la 15,812 vase cu 2,477.000 tone. De sine înțeles că deodată cu desvoltarea industriei și a comerțului și a liniilor ferate au trebuit să se desvoalte și înmulțească — în proporție — și celelalte mijloace de comunicațiune ca: poșta, telegraful, telefonul, apoi circulațiunea pe râurile noastre navigabile și pe mare. În acest scop s'au regulat porturile, s'au construit vase etc.

În general se constată din toate părțile că desvoltarea rapidă și puternică a vieții economice în Ungaria a fost posibilă numai pe baza *libertății individuale*, des accentuate, de a se validă adecă fiecare individ după capabilitatea și hărnicia sa personală. Aceasta este nota caracteristică și cea mai însemnată a domniei Majestății Sale împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I. în privința ridicării statului și a singuraticilor indivizi la bunăstare materială.

*

Privind din punct de vedere special românesc aceste aprecieri ale vieții economice de sub durata acestor vremi, trebuie să constatăm firește, că și noi Românii am profitat de spiritul liberal introdus acum atâtea decenii de înțeleptul monarh — repetăm — poate și sub presiunea anilor acelora sbuciumați și am progresat economicște. În orice caz trebuie să admitem, că am trăit în timpul acesta zile mai bune ca mai înainte în timpul neguros al iobăgiei și al neștiinței. Azi avem și noi economi de pământ — deși poate mai puțini — încetățeniți cu mijloacele mai moderne de lucrat pământul, avem

câțiva industriași și negustori mai mici, avem societăți comerciale: băncile și mai ales avem classa noastră număroasă de oameni cu carte, menită să conducă și la mai mari progrese poporul nostru muncitor și harnic.

Durere numai, că fără să vrem trebuie să constatăm și aceea, că în Ungaria în butul tuturor experiențelor frumoase făcute pe terenul economiei bazate pe libertatea individuală, aceste principii liberale, recunoscute de toți ca salutare oricărui progres nu se aplică de puterea statului — și poate nu s'au aplicat niciodată — în aceeași măsură față de toți cetățenii acestei patrii.

Lumea veche și lumea nouă.

Care stă mai bine, din punct de vedere financiar: Europa, lumea veche, ori America, lumea nouă?

O întrebare de actualitate. Și-o pun toți aceia, cari observă fluctuațiile nesănătoase pe piața financiară americană. Și-au pus-o, în lunile din urmă, indeosebi aceia, cari crezuseră, că prin angajamentele speculative în acții americane, se vor îmbogăți peste noapte. Dar nu totdeauna se implinesc speranțele omului. Din câștigurile de milioane, visate de capitaliștii europeni, s'au realizat *perderi* de milioane. S'a avut în vedere numai dezvoltarea gigantică, pe teren economic, a Uniunii! La crizele financiare, din anii trecuți, oglindind multe stări economice nesănătoase, nu cugetă nimeni. Atunci eșiseră la iveală anumite simptome din organizarea slabă a băncilor americane, din câteva întreprinderi industriale. Acuma s'au ivit simptomele luptei dintre Stat și societățile de căi ferate, trustul de oțel etc. Și peste tot, lupta dintre stat și trusturi svăcnește la intervaluri destul de dese, cari ar trebui să mai pună frâu fantaziei capitaliștilor europeni. Cât de primejdioase pot fi pentru piața financiară svăcnirile aceste, se poate vedea din fluctuațiile de curs, la Bursa din New-York, a Efectelor de căi ferate americane și a trustului de oțel:

Common shares	Curs	Curs	Curs 1909	
	3 Ian. 1910	30 Iunie 1910	maxim	minim
Atchison	122 ¹ / ₂	96 ¹ / ₂	125 ³ / ₈	97 ¹ / ₈
Baltimore-Ohio . . .	118	107	122 ¹ / ₄	103 ¹ / ₂
Chic.-Milwaukee . . .	157	117	165 ¹ / ₂	141
Erie	33 ¹ / ₄	24 ⁵ / ₈	39	22 ⁵ / ₈
Louisville-Nashville	157 ¹ / ₄	142 ¹ / ₄	162 ¹ / ₂	121
New-York Central . . .	124 ¹ / ₃	113	147 ³ / ₄	120 ¹ / ₂
Pennsylvania	136 ¹ / ₈	129	151 ¹ / ₄	126 ¹ / ₈
Reading	169 ¹ / ₃	144 ³ / ₈	173 ¹ / ₈	118
Rock Island	55 ¹ / ₂	33 ³ / ₈	81	20 ⁷ / ₈
Southern	135 ¹ / ₄	113 ⁵ / ₈	139 ¹ / ₈	114 ⁵ / ₈
Union	201 ¹ / ₈	159 ¹ / ₄	219	172 ¹ / ₂
Steel-Trust	84 ¹ / ₈	71 ³ / ₈	94 ⁷ / ₈	41 ¹ / ₄

Comparând cursurile cele mai urcate și cele mai scăzute, notate la acțiunile precedente în anul trecut, constatăm un regres de:

28 ¹ / ₂	dolari la acțiunile	Atchison,
24 ¹ / ₈	" " "	Chicago-Milwaukee,
41 ¹ / ₂	" " "	Louisville,
55 ¹ / ₈	" " "	Reading,
60 ¹ / ₈	" " "	Rock Island,
24 ³ / ₄	" " "	Southern-Pacific,
46 ¹ / ₂	" " "	Union-Pacific,
53 ³ / ₈	" " "	Oțel,

pe când, în anul curent, diferența între cursul cel mai urcat și cel mai scăzut, atinge la acțiunile fundamentale ale căilor ferate:

Atchison și Topeka	30 ¹ / ₄ %
Chicago-Milwaukee	41%
Reading	37 ¹ / ₄ %
Rock Island	32%
Southern-Pacific	31 ¹ / ₄ %
Union-Pacific	48%

iar la acțiunile:

Trustului de oțel	22%
-----------------------------	-----

Intr'un timp părea, că în New-York s'au invins toate greutățile. Părea că prin cumpărări vaste, făcute de un sindicat de bănci sub conducerea lui Kuhn, Loeb & Comp, — poziții uriașe din acțiunile precedente au ajuns în mâni mai tari, curățându-se astfel piața. Totuș, consolidarea situației nu a urmat, atât din cauza perspectivelor slabe de recoltă de cucuruz și bumbac, cât și din cauza luptei contra trusturilor. Media clearingurilor de bancă a scăzut dela 606 milioane la 522 milioane dolari pe zi. În gări stau 143,824 vagoane de marfă neîntrebuințate, cifra cea mai mare din August 1909. Afacerile de zidit avură în semestrul prim un regres de:

18.4%	în New-York
10%	" Chicago și Pittsburg
20%	" Newark N. J. și
2%	" St.-Louis.

În industria oțelului, prețurile scad necontentit. Piața ferului brut iarăș e fără viață. Nu e nici un indemn de cumpărare, cu toată scăderea prețurilor, care nu mai ofere nici un câștig producătorilor. Ameliorarea nu se poate manifesta, cât timp căile ferate, cumpărătoarele cele mai bune, își restrâng cât se poate de tare trebuințele.

O urmare (care ne poate atinge direct și pe noi Români), a acestor stări nelămurite din America, se manifestă în *concedierea muncitorilor*. Calea ferată Pennsylvania a concediat sute de lucrători și mai are în perspectivă alte reduceri. Căile de nord-vest încă se restrâng și concediază lucrători cu miile. În industria *cuprului*, în industria *textilă*, iarăș se fac restrângeri colosale. Tot atâtea împrejurări, cari trebuie să ne facă atenți și pe noi, să facă atenți și pe oamenii noștri, cari vreau să emigreze sau — mai corect — să-și caute de lucru în America.

23 August 1910.

Gamma.

Jurisdicțiune.

Decisiuni curiale.

Protestul cambial și noua împărțeață a oarelor de oficiu la judecătoria. Precum se știe cu începere dela 1 April a. c. oarele de oficiu la judecătoria se țin dela 7—1 resp. 8 a. m. până la 2 p. m. Aceasta nouă împărțeață îngreunează în multe privințe mersul regulat al afacerilor cu judecătoriile. Plângeri se ridică mai ales în ce privește ridicarea protestului cambial. Paragraful 41 al legii cambiale adecă zice: „Protestul se poate ridica în ziua de plată după oarele 12 din zi, dar cel mai târziu a doua zi de lucru următoare zilei de plată“.

În urma acestei dispoziții a legii este uz general, că institutele de bani amână ridicarea protestului până la termenul extrem admis, adecă până în după amiaza zilei a doua următoare zilei de scadență, ținând seamă de oarele fixate în § 102 al legii cambiale.

Unde se află în localitate notar public ridicarea protestului în momentul ultim nu întimpină greutate. Dar unde în lipsă de notar public, ridicarea protestului cade în competența juzilor, subjuzilor cercuali, notarilor și vicenotarilor judecătoriilor cercuale, a căror oare de oficiu încetează între 1—2 oare, p. m. actul ridicării protestului se poate face în oarele de după-amiază între 2—5, numai în urma unei înțelegeri prealabile prietenești, cu bunăvoința organului judecătoresc din cestiune.

Cum la o astfel de bunăvoință băncile noastre nu totdeauna pot conta, ba din mai multe considerații nici nu e bine să conteze, va fi consult a nu amână ridicarea protestului cambial până în ultimul moment admis de lege, ci a îndeplini acest act deja a doua zi de lucru următoare scadenței până la oarele 12 din zi.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 25 August 1910.

Situația pieței internaționale de bani arată puțină schimbare dela ultimul nostru raport săptămânal încoace. În mod trecător s'a observat în piața berlineză o ameliorare oarecare a situației, mai ales în urma ofertelor mari din Mexico, cu toate acestea discontul privat a costat neschimbat $3\frac{3}{8}\%$, iar pro ultimo banii s'au negociat cu $4-4\frac{1}{8}\%$. În Londra situația continuă a fi încordată. Discontul privat s'a urcat până la $2\frac{15}{16}\%$, a atins deci aproape etalonul oficial. Banii de zi au costat $2\frac{1}{4}\%$.

În piața internă de bani asemenea nu se remarcă nici o schimbare spre bine. Banca Austro-Ungară continuă a fi singurul izvor de bani, după ce atât băncile din Budapesta, cât și cele din Viena își impun rezervă. Discontul privat s'a mișcat dela 4% în sus.

Despre hotărârile ședinței plenare a Consiliului general al Băncii Austro-Ungare, privitoare la etalonul oficial în momentul când scriem aceste șire încă nu avem nici o cunoștință.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Agricola“, societate economică pe acții în Hunedoara. În numărul nostru ultim institutul acesta și-a publicat bilanțul pe anul de gestiune 1909/1910, încheiat cu 30 Iunie Iunie a. c. Este primul bilanț de când acest institut s'a transformat din însoțire în societate pe acții și cifrele, ce le prezintă dovedesc, că în noua sa formă „Agricola“ a luat deja în primul an de gestiune un avânt îmbucurător. Activele totale au crescut aproape la dublul celor din 1908/1809 și se cifrează cu K 543,576.—, dintre cari sunt de remarcant Escontul cu K 381,354, (în 1908/9 K 172,235), Cont-curent și avansuri pe vite K 91,200 (în 1908/9 K 43,918). Bucate în magazine K 34,486 față de K 13,813 în anul precedent. Din capitalul de K 100,000 s'a vărsat peste K 75,000 până la ziua încheierii bilanțului; asemenea au crescut Fondul de rezervă dela K 9,318 la K 13,169 și Fondul de pensuni cu K 2,500, la K 4,289. Cea mai mare creștere o arată însă Depozitele spre fructificare, dela K 148,988 la considerabila sumă de K 401,595, compusă aproape exclusiv din depuneri mici, dovadă că „Agricola“ și-a știut câștiga încrederea populațiunii în mijlocul căreia operează. Având la dispoziție în abundență capitaluri din depozite, de Reescont a uzat acest institut în 1909/10 numai în măsură mică; abia are în bilanțul ultim K 11,428, față de K 48,113 în anul precedent. Cu dezvoltarea afacerilor a crescut și venitul brut și net; cel dintâiu se cifrează cu K 54,575, (în 1908/9 K 29,750) iar profitul net a crescut dela K 6690, la K 10,130, ceea-ce corăspunde unei rentabilități de $13\frac{48}{100}\%$ ale capitalului vărsat de K 75,130.

Bilanțul este revizuit și subscris și de dl Iosif Lissai, în calitate de revizor-expert al „Solidarității.“

Adunarea generală este convocată pe 4 Sept. a. c. și direcțiunea prezintă privitor la distribuirea profitului net de K 10,130 47 următoarea propunere:

	K	f
6% Dividendă acționarilor	3,960	—
10% fondului de rezervă supradotație	1,830	56
Tantieme direcțiunii și mărci de prezență	1,908	—
„ comitetului de supraveghiere	490	—
„ directorului executiv	202	60
„ funcționarilor	607	80
la fond de penzii	710	21
pt. scopuri de binefacere	600	—
remunerație magazinerului	50	—
la dispoziția direcțiunii	71	27
	<hr/>	<hr/>
	10,130	44

„Hațegana“, institut de credit și economii în Hațeg a înregistrat filiala sa din Pui. Cu conducerea filialei a fost încredințat Dl Dr. Toma Vasincea, avocat în Pui. Activitatea și-o va începe filiala cu 1 Septembrie st. a. a. c.

„Societatea economilor, soc. pe acții“ în Lugoj. În Nrul 32 al organului nostru am semnalat, că în Lugoj este pe cale a se înființa o nouă, a 6-a, bancă românească și am desaprobat acțiunea pentru

înființarea ei. Precum suntem acum informați din parte deamă de credință și cum vedem și din o înțimpinare publicată în „Drapelul” de dl Vasile Iacob, „directorul băncii, ce se va înființa”, noua bancă nu se prezintă ca o bancă de concurență și de căpătuală a unor malconțenți, ci ea se înființează de agricultorii lugoșeni exclusiv pentru satisfacerea trebuințelor lor, după ce ideea ivită de a fondă o reuniune de agricultură s'a dovedit nerealizabilă.

Scopul este cumpărarea și vânzarea de pământ, de vite, de mașini agricole, de semințe, valorarea în comun a recoltei etc.

Actionari pot fi numai economii, intelectualii sunt eschiși.

Scopurile acestea se puteau ajunge — credem — și cu ajutorul uneia dintre băncile existente și încă la tot cazul mai bine, decât cu capitalul de K 2,000 (și nu K 20,000) cu cât este proiectată noua societate. Dacă fondatorii au aflat de bine a se pune pe punctul de vedere al exclusivismului de clasă, puteau să fondeze mai bine o însoțire (tovărășie) și nu soc. pe acții, în cadrul căreia apoi se putea cuprinde și ramul asigurărilor de vite, asemenea proiectat a se realiza din partea agronomilor lugoșeni.

INVĂȚĂMÂNT.

Direcțiunea Școlii comerciale superioare gr.-or. române din Brașov.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1910/1911 se va începe la 1-a Septemvrie v. 1910. Inscriserile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septemvrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulamentul, adică 40 de elevi.

4. Cei neanunțați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la anunțare atestatele convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenle supletorii și de emendare se vor ținea în 1, 2 și 3 Septemvrie v. Cei ce vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenle de privațiști se vor ține în 4 Septemvrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a Septemvrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 94 coroane și taxa de examen de 80 coroane, deja la însinuare pentru examen.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuie plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achită la timp taxele, vor fi opriti dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev e dator a plăti pe seama fondului de pensiune al profesorilor încă o taxă de 10 coroane, o taxă de 20 coroane pentru zidirea școlii, iară pentru excursiuni școlare și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și colorarea se pot afla dela Direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlărilor să se adreseze la Direcțiune.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Recolta de poame.

Producțiunea de poame din anul acesta — contrar așteptărilor frumoase din primăvară — nu se va putea numi decât mijlocie. Aceasta o constată rapoartele oficioase ale mai tuturor raportorilor agricoli din țară: Pomii înfloriseră în primăvară de tot frumos și timpul se prezentă la început foarte favorabil, dar — durere — n'a ținut mult așa, ci în curând deveni rece cu neguri și ploios. Ingheturile târzii în multe părți ale țării nimiciră aproape total producțiunea de perseci, pere și cireșe, prin ceea-ce — natural — s'au redus mult frumoasele speranțe de recoltă. După rapoartele oficiale trebuie să constatăm că în anul acesta, preste tot nu se poate vorbi de o recoltă „bună”, cu excepțiunea merelor, a nucilor și a prunelor, de cari — cel puțin prin unele ținături — sunt, resp. vor fi multe. Aceasta se înțelege numai în cazul când vor ajunge la cules fără alte accidente mai grave. Recolta de pere va fi așa de slabă, cum n'a mai fost de ani de zile.

În amănunte se raportează despre diferitele soiuri de poame următoarele: Recoltă bună de mere se așteaptă — între altele — din comitatele: Alba-inf. cercul Aiud, Arad, cercurile Radna, Hălmagiu, Șiria, Pecica etc. Bistrița-Năsăud, cercurile Năsăud, Iad etc. Bihor, cercurile Vașcău, Marghita, Beiuș. Apoi în comitatele Abauj, Arva, Baes-Bodrog, Baranya, Bereg, Csik, Fejér, Gómör, Györ, Treiscaune, Hunedoara, Târnavele amândouă, Cluj, Caraș-Severin, Maramurăș, Murăș-Turda, Sălăgiu, Timiș, etc.

Pere, recoltă mijlocie. Între comitatele cu populație românească se amintesc: Arad, Bistrița — Târnavă-mare, Năsăud, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Cluj, Murăș-Turda, Sibiu, Timiș etc.

Prune și nuci vor fi multe preste tot locul în țară pe când recolta de persice e slabă sau de tot slabă.

CRONICA.

Rugare. Redactorul responsabil al revistei noastre absentând cu începere dela 1 Septembrie a. c. timp mai îndelungat din Sibiu, pentru evitarea întârzierilor rugăm ca toate scrisorile și manuscrisele, anunțurile etc. destinate pentru revistă să se adreseze exclusiv: Redacțiunii „Revistei Economice“, Sibiu — Nagyszeben și nu personal redactorului nostru.

Desmințire. Sub titlul „Albina“ face târguri nesocotite un corespondent anonim al „Luptei“, publică în Nrul 136 dela 18 crt. al ziarului numit, un articol, în care primul nostru institut de bani este învinuit, că la vânzarea unei moșii a sale din părțile săcuimii, ar fi preferat pe străini, față de Români, cari asemenea au reflectat la moșia din chestiune.

Precum suntem informați dela loc competent, articolul din chestiune conține mai multe neexactități și intervertiri a stărilor faptice.

Înainte de toate nu este adevărat, că „Albina“ ar fi suferit „pagube simțitoare“ prin falimentul băncii săcuiești din Nyáradszereda, cu care a întreținut pe vremuri legături de afaceri. Partea cea mai mare a pretensiunilor, ce i-au rămas în portofoliu dela banca falimentată s'a încassat și parte stau sub încassare și pagubele — dacă vor fi — vor fi relativ neînsemnate și nici decât simțitoare, precum afirmă — din neștiință sau tendențios — corespondentul „Luptei“.

Asemenea este un neadevăr, că la vânzarea moșiei din Erdőszentgyörgy ajunsă prin licitație publică proprietate a „Albinei“, aceasta n'ar fi procedat corect și în conformitate cu interesele ei speciale și cu interesele noastre obștești.

Din contră făcând moșia vânzătoare și publicând faptul acesta pe calea sa, „Albina“ a dat prilej reflecțiilor serioși de a-și înainta către ea ofertele în conformitate cu valoarea reală a moșiei. Dacă cu ocazia aceasta grupa, al căreia membru marcant pare a fi și corespondentul „Luptei“, a oferit pe moșia din chestie un preț necorăspunzător și neacceptabil, și în speranță că în lipsă de oferte, va apăsa prețul și va ajunge mai ieftin la moșie a stat în rezervă, până ce o altă grupă de interesați, tot Români și ei în marea lor majoritate, a prevenit-o și a dat prețul real și convenabil rămânând proprietară a moșiei — vina nu este a se atribui nici „Albinei“ și nici bărbaților de încredere ai ei, ci acelor, cari „speculând“ prea mult au făcut o speculație rea.

La acestea se reduc pretinsele „târguri nesocotite ale „Albinei“.

Congresul internațional cooperativ din Hamburg. Iată programa congresului internațional cooperativ, ce se va ține în zilele de 5—7 Septembrie n. a. crt. în Hamburg de către organizația „Alianța cooperativă internațională“ („Internationaler Genossenschaftsbund“) care-și are sediul în Zürich (Elveția):

1. Raportul comitetului central asupra activității alianței dela congresul din Cremona (Septembrie 1907).

2. Modificarea statutelor Alianței.

3. Desvoltarea cooperatiunii în prezent și viitor:

a) magazinele de consum (referent: Dr. Hans Müller);

b) cooperatiia agricolă (referent: R. A. Andersen și un cooperator danez);

c) cooperatiia în meserii și de credit (referent: Korthaus).

4. Ce pot face cooperativele de construcție pentru rezolvarea chestiunii locuințelor (prof. Dr. I. Albrecht și Henry Vivian).

La acest congres, vor lua parte delegații cooperativei din 16 state. Vor veni în corpore operatorii din Norvegia, Suedia, Danemarca, Olanda, Finlanda și Italia.

Asemenea își va avea reprezentanții săi Ungaria. Din România vor participa la congres ca delegați ai „Casei centrale a băncilor populare“ d-nii I. G. Duca și Fotin Enescu și ca reprezentant al ministrului de comerț dl Dr. Ioan Răducanu.

Din Bucovina participă d-nul prof. G. Tofan din Cernăuți cu alți doi excursioniști, dl Tofan totodată și ca reprezentant al „Centralei însoțirilor economice din Bucovina“, care a intrat ca membru la „Alianța internațională cooperativă“.

Dela noi din Ardeal vor participa la congres, afară de redactorul revistei noastre domnii: Ioan Bercau („Economia“, Cohalm), Ioanichie Neagoe („Steaua“, Petrovosela), Vasile C. Osvadă („Agricola“, Hunedoara) și Lazar Vraciu („Orientul“, Dobra).

Între membrii „Alianței internaționale cooperative“ au intrat și „Solidaritatea“ și „Casa de păstrare (reuniune) din Săliște“, cari vor fi reprezentate prin domnii: Constantin Popp („Solidaritatea“) și Vas. C. Osvadă („Casa de păstrare“ Săliște). Cel dintâiu va prezenta congresului și o mică dare de seamă asupra mișcării cooperative la Români din Ungaria și Transilvania.

Excursioniștii încep călătoria spre Hamburg la 1 Septembrie a. c.

*

„Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie“ — precum scrie „Tovărășia“ — prosperează în scurtul timp de 3 luni, de când există în mod îmbucurător. Reuniunea are deja 1475 membrii cu 1885 coate. Numărul vitelor asigurate este de 4981, în preț de aproape K 1 $\frac{1}{3}$ milion.

Dela 8 Maiu a. c. când „Reuniunea“ și-a început activitatea până la 12 August a. c. s'au întâmplat între vitele asigurate 31 de cazuri de boală și nenorociri. Dintre aceste 26 de vite s'au prăpădit și Reuniunea a plătit până azi 21 cazuri de pagubă, pentru cari a rânduist numai 12 încassări de câte 4 fileri după fiecare K 100 asigurate.

Cu considerare că sumele asigurate la Reuniune trec peste K 1.400.000, direcțiunea centrală a hotărât a împărți Reuniunea în două grupe.

*

Averea națională. În Germania a apărut nu de mult o statistică conținând cifrele relative la averea națională din statele europene mai însemnate. De bază s'a luat la compunerea datelor: valoarea imobilelor, capital plasat în valori, depozitele spre fructificare, venitul dărilor asupra venitului și după eredități și câteva alte date. Rezultatele la cari s'a ajuns sunt de sine înțeles numai aproximative, și sunt cuprinse în datele publicate numai activele pe când pasivele, adică angajamentele față de străinătate lipsesc, deci averea națională curată adică saldul activ sau pasiv al bilanțului nu se poate stabili. Averea națională a singuraticelor țări se prezintă, conform statisticei din

cestiune cum urmează: Anglia 295, Franța 247, Germania 201, Rusia 160, Austria și Ungaria 103, Italia 79, Belgia 25, Olanda 22 miliarde marce. Averele naționale a tuturor țărilor europene se cifrează cu 1175 miliarde marce. Din care sumă cad asupra averii mobile 500 miliarde. Aceasta sumă se împarte pe singuraticile țări cum urmează: Anglia 106 Franța 65, Germania 37, Rusia 14, Austria și Ungaria 10, Italia și Belgia 7, Olanda 6 miliarde marce. Din totalul averii naționale revin pro cap in: Anglia 5920, Franța 5290, Olanda 3680, Belgia și Germania 3120, Austria și Ungaria 2000 și Rusia 1200 marce.

Agentură poștală nouă s'a deschis 1 crt. in comuna *Miske* (Mișca, com. Aradului) pentru această comună, penru cătunul Erdőrlak și pusele Șanturel, Sociu, Tömösdomb și Trestia.

Telefonul în Europa și America. După o statistică recentă Statele Unite ale Americii posedă cele mai număroase instalațiuni telefonice. In 1890 erau 650,020, în 1900, 2.100,000. iar în 1909, 6.620,000. In al doilea rând vine Germania cu 860,000, apoi Anglia cu 590,000, Franța cu 197,000, Suedia cu 167,000, Italia cu 50,000.

Pentru aceste 7 țări proporția instalațiilor la mia de locuitori este următoarea:

Statele Unite	82.7
Suedia	31.6
Germania	14.2
Anglia	13.2
Franța	5.0
Italia	0.6

O dovadă de împotrivire la progres ni-l dau țările de gîntă latină, Franța și Italia, cari sunt atât de înapoiate din punctul de vedere al telefonului.

Dar noi cum stăm in Ungaria?...

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„*Ciacovana*“ in Ciacova. Inregistrat: Incetarea acestei firme prin fuziunea ei cu „*Timișana*“.

„*Piatra*“ in Teiuș. Inregistrat: Alegerea lui Petru Suciu și Aurel Hulea, ca membrii in direcțiune, investiți cu drept de firmare, in locul lui Liviu Bitea și Irimie Iliescu.

Posta Redacțiunii.

Dlui *Nic. Popica*, in *Băița*. Am sistat expediția revistei la adresa Dv., abonamentul este anual K 12, pe 7 luni deci deci K 7.

Dlui *Coriolan Pop* in *Orăștie*. Primit; se va publica in Nrul viitor.

Sumar.

Desvoltarea economică a Ungariei sub domnia actualului rege. — Lumea veche și lumea nouă. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale. *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți comerciale și financiare*: „*Agricola*“, Hunedoara, „*Hategana*“, „*Societatea economilor, soc. pe acții in Lugos*“. — *Invățământ*: Direcțiunea Școalei comerciale superioare gr.-cr. române din Brașov. *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Rugare, Desmințire, Congresul internațional cooperativ din Hamburg, „*Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie*“, Averele naționale, *Agentură poștală nouă*, Telefonul in Europa și America. — *Din registrul firmelor*: — *Posta redacțiunii*.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 24 August 1910.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	112 40	112 50
	" " Cor. " " "	92 05	92 30
1/2	" " " " " " " " " " " "	81 20	83 25
—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	229 25	229 —
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	161 50	158 —
3	Impr. p. regul. Porților de fier. " " "	76 15	78 75
4 1/2	Oblig. de regali croato-slavone " " "	100 25	100 —
4	" rurale ungare " " "	92 85	93 —
4	" " croato-slav. " " "	95 —	94 50
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc de dare	93 80	94 —
4	" " " lan.-Iulie " " "	93 80	94 —
4 2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	97 60	98 —
4 2	" " argint April-Oct.	97 60	98 —
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	174 —	175 —
4	" " 1860 à fl. 100—	236 —	239 —
—	" " 1864 à fl. 100—	329 50	330 —
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116 25	116 50
4	" " Cor. " " " " " "	93 75	94 —
3 1/2	" " de invest. " " " " " "	83 75	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91 50	91 —
5	" " Viena	102 30	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121 35	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	95 75	95 50
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95 70	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98 95	98 95
4	" " " 50 ani în coroane	99 95	99 95
4 1/2	Banca com. ung. Pesta în fl.	100 50	100 50
4	" " " în cor.	93 50	93 50
4 1/2	Obl. com. „banca“ ung. Pesta cu 10% premie	102 85	103 75
4	" " " repl. 60 ani	93 25	93 50
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93 50	93 50
4	Obl. com. " " " în cor.	93 —	92 —
4 —	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	108 50
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93 25	93 75
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99 75	99 75
4	" " " " " " " " " " " "	93 50	93 50
—	Obl. cu premii Banca „ung.“ hip. à K 100	—	—
5	„Albina“, Sibiiu	—	101 —
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	99 —
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	100 —	100 —
4	" " " " " " " " " " " "	93 —	93 —
4 1/2	" " " " Brașov	100 —	100 —
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	100 25	100 25
4	" " " " " " " " " " " "	93 50	93 50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	305 90	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	286 10	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	255 —	254 —
2	" " " sârbesc à frs 100 —	117 —	118 —
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	306 50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	33 —	32 50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	531 75	542 —
—	Buda, comuna à fl. 40—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40—	265 —	280 —
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	66 75	68 50
—	" " ungară, à fl. 5—	42 —	41 50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	539 —	541 —
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	13 40
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	20 —
F. Valute.			
	Galbini imper. pr. bucată	11 40	11 43
	20 franci aur	19 11	19 10
	20 marce aur	23 53	23 52
	Sovereigns pr bucată	24 04	—
	Ruble hârtie per bucată	2 55	2 55
	100 Marce hârtie	117 60	117 60
	100 franci hârtie	—	95 48
	100 lire hârtie	94 85	95 —
	100 lei hârtie	—	95 80

Bursa de București.

Cursul din 24 August 1910.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	102 ¹ / ₄
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	96 ³ / ₄
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	92—
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	92-20
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	92—
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	100-90
Scrisuri fonciare rurale 5%	"	"	99—
" " " 4%	"	"	88-95
" " " urb București 5%	"	"	98 ¹ / ₂
" " " " Iași . . . 5%	"	"	95-90

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 24 August 1910.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	19-70—20-30
" " Tisa	" " " " . .	19-70—20-40
" " Pesta	" " " " . .	19-65—20-30
" " Alba-reg.	" " " " . .	19-60—20-20
" " Bacica,	" " " " . .	19-60—20-20
Secară	" " " " . .	14-25—14-55
Orz	" " " " . .	13-40—14—
Ovės	" " " " . .	14-40—15-40
Porumb	" " " " . .	11-30—11-45
Rapiță,	" " " " . .	—
Slănină (clisă)	" " " " . .	135—139—
Untură de pore B.-Pesta	" " " " . .	165—169—

Contabil caută post.

Un contabil cu praxă veche, care posedă limbile română, maghiară și germană caută post la vre-o bancă mai mare. Informațiuni se pot cere dela redacțiunea acestei reviste.

Nr. 153 (2—2)

Direcțiunea.

Societatea de asigurare „Dunărea”.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

Centrala în Viena: ———

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„Albina” inst. de credit și de economii.

„Dunărea” se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius” fondată sub egida societății „Dunărea”.

„POPORUL”, institut de credit și economii în Lugoj.

CONCURS.

La institutul de credit și economii „Poporul”, societate pe acții în Lugoj, află aplicare la 1 Septembrie a. crt. un practicant absolvent de școalele comerciale superioare.

Salar începător K 800 anual.

Nr. 150 (3—3)

Direcțiunea.

„CRIȘANA”, institut de credit și economii în Brad.

CONCURS.

„Crișana”, institut de credit și de economii din Brad, publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant la filiala sa din Hălmașiu (Nagyhalmagy).

Salar K 840 anual și tantiema statutară.

Dela recurenți se cere să fi absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate. Cei cari, în afară de limba română, posedă și limba maghiară și germană, vor fi preferați. Tot asemenea și cei cu praxă.

Cererile provăzute cu atestatele în original sau copie legalizată au să se înainteze până cel mult în 31 August a. c.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.

Brad, 12 August n. 1910.

Nr. 151 (3—3)

Direcțiunea.

„GRĂNIȚERUL”, inst. de cred. și de econ. în H.-Dobra.

CONCURS.

La institutul de credit și economii „Grănițerul” în H.-Dobra, află aplicare un practicant absolvent de școalele comerciale superioare.

Salar anual K 960.

Cererile să se înainteze direcțiunii cel mult până în 8 Septembrie n. a. c.

Cei cari posedă limba germană, precum și cei cu praxă vor fi preferați.

Hunyad-dobra, la 23 August 1910.

Nr. 155 (1—1)

Direcțiunea.